

Iekšlietu ministrija

Čiekurkalna 1. līnija 1 k-2, Rīga, LV-1026; tālr. 67219263; e-pasts: pasts@iem.gov.lv; www.iem.gov.lv

Rīgā

30.09.2025

Nr.1-23/2218/25

Latvijas Republikas
tiesībsargam

Uz 03.09.2025

Nr.6-1/614

Par Pilsonības likuma 23.panta trešās daļas īstenošanu

Iekšlietu ministrija ir saņēmusi Latvijas Republikas tiesībsarga 2025.gada 3.septembra vēstuli Nr.6-1/614, kurā lūgts sniegt informāciju, vai tās personas, uz kurām attiecas Pilsonības likuma 23.panta trešajā daļā ietvertais regulējums, tiek savlaicīgi informētas par pienākumu līdz 25 gadu vecumam veikt minētajā tiesību normā noteiktās darbības un, ja šāda informēšana nenotiek, vai tiek saskatīta iespēja ieviest šādu paziņojumu izsūtīšanu, un sniedz šādu atbildi.

Saskaņā ar Pilsonības likuma 23.panta trešo daļu Latvijas pilsonis, kuram līdz pilngadības sasniegšanai ir izveidojusies dubultā pilsonība un kurš vēlas saglabāt citas valsts pilsonību, pēc pilngadības sasniegšanas līdz 25 gadu vecumam iesniedz iesniegumu par atteikšanos no Latvijas pilsonības. Šis pienākums neattiecas uz Latvijas pilsoni, kuram saskaņā ar šā likuma 8.¹ pantu var izveidoties dubultā pilsonība vai saskaņā ar šā likuma 9.panta pirmo daļu Latvijas pilsonība saglabājas. Līdz ar to personām, kurām dubultā pilsonība ir izveidojusies līdz pilngadībai un uz kurām neattiecas minētajā normā noteiktie dubultās pilsonības saglabāšanās izņēmumi, līdz 25 gadu vecumam ir jāveic izvēle – saglabāt citas valsts pilsonību, iesniedzot iesniegumu par atteikšanos no Latvijas pilsonības, vai – līdz 25 gadu vecumam atteikties no citas valsts pilsonības, ja persona vēlas saglabāt Latvijas pilsonību.

Savukārt Pilsonības likuma 24.panta pirmās daļas 1.punktā noteikts, ka Latvijas pilsonību personai atņem, ja tā ieguvusi citas valsts pilsonību, neiesniedzot šā likuma 23.panta trešajā daļā minēto iesniegumu par atteikšanos no Latvijas pilsonības, un nav zaudējusi Latvijas pilsonību, ja Latvijas pilsonības atņemšanas gadījumā persona neklūst par bezvalstnieku.

Ievērojot minēto, vēlamies informēt, ka Pilsonības un migrāciju lietu pārvalde (turpmāk – Pārvalde) jau kopš 2013.gada 1.oktobra, kad stājās spēkā

grozījumi Pilsonības likumā, tostarp, Pilsonības likuma 23.panta trešajā daļā, iespēju robežās ir centusies personas, kurām līdz viņu pilngadībai bija (vai ir) izveidojusies dubultā pilsonība ar tādas valsts pilsonību, kāda saskaņā ar Pilsonības likuma regulējumu Latvijas pilsonim nevar izveidoties un saglabāties, informēt par to pienākumu līdz 25 gadu vecumam paziņot Pārvaldei (iesniedzot attiecīgu dokumentu) par citas valsts pilsonības zaudēšanu vai, izvēloties saglabāt citas valsts pilsonību, iesniegt iesniegumu par atteikšanos no Latvijas pilsonības. Tāpat Pārvalde lēmumos par nepilngadīgo personu ar citas valsts pilsonību, ar kuru dubultā pilsonība Latvijas pilsonim nevar izveidoties un saglabāties, reģistrēšanu par Latvijas pilsoņiem vienmēr papildus norāda arī informāciju par Pilsonības likuma 23.panta trešajā daļā noteikto pienākumu veikt izvēli līdz 25 gadu vecumam, iesniedzot Pārvaldē dokumentu par citas valsts pilsonības zaudēšanu vai iesniegumu par atteikšanos no Latvijas pilsonības, tādējādi informējot bērna līdz 15 gadu vecumam likumisko pārstāvi vai pašu bērnu no 15 līdz 18 gadu vecumam (ievērojot, ka Pilsonības likums piešķir šajā vecumā rīcībspēju iesniegt iesniegumu par Latvijas pilsonības reģistrēšanu).

Tāpat 2024.gadā Pārvalde nosūtīja informāciju 524 Latvijas pilsoņiem (vecumā no 18 gadu vecuma līdz 25 gadiem), kuriem dubultā pilsonība izveidojusies, esot nepilngadīgiem un kuru deklarētā dzīvesvieta bija Latvijas Republikā, aicinot savlaicīgi uzsākt atteikšanās procesu no citas valsts pilsonības, ja tā izvēlas saglabāt Latvijas pilsonību. Vienlaikus norādāms, ka, ņemot vērā Pārvaldes pieejamos kapacitātes un finanšu resursus, informēšanas tvērums bija ierobežots.

Savukārt, konstatējot, ka persona, kurai dubultā pilsonība izveidojusies, tai esot nepilngadīgai, ir sasniegusi 25 gadu vecumu, taču līdz minētajam vecumam nav veikusi attiecīgās darbības, lai atteiktos no vienas vai otras pilsonības, Pārvalde, ievērojot Ministru kabineta 2013.gada 24.septembra noteikumus Nr.975 „Latvijas pilsonības zaudēšanas un atjaunošanas kārtība” noteikto, ierosina pārbaudes lietu. Saskaņā ar minēto noteikumu 15.punktu pēc dokumentu pārbaudes Pārvaldes priekšnieks vai viņa pilnvarota amatpersona pieņem lēmumu atņemt Latvijas pilsonību vai izbeigt pārbaudes lietu, ja pārbaudē nav konstatēti apstākļi, kas var būt iemesls Latvijas pilsonības atņemšanai.

Taču konstatējot apstākļus, kas ir pamats pieņemt lēmumu par Latvijas pilsonības atņemšanu, Pārvalde, ievērojot arī Administratīvā procesa likumā noteiktos vispārīgos personas tiesību ievērošanas principus, tātad, arī uzklausišanas nosacījumu, uzaicina personu sniegt viedokli un argumentus par pārbaudes gaitā konstatētajiem faktiem Latvijas pilsonības atņemšanas lietā, jo līdztekus Pilsonības likuma 23.panta trešajā daļā un 24.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto apstākļu konstatēšanai, ir jākonstatē, ka nepastāv arī Pilsonības likuma 24.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktais Latvijas pilsonības atņemšanas ierobežojums – Latvijas pilsonības atņemšanas gadījumā persona nedrīkst kļūt par bezvalstnieku. Līdz ar to tikai pēc visu nepieciešamo Pilsonības likuma 24.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto apstākļu konstatēšanas, kas ir pamats lemt par Latvijas pilsonības atņemšanu, Pārvalde pieņem lēmumu par Latvijas pilsonības

atņemšanu vai pārbaudes lietas izbeigšanu, ja pārbaudē nav konstatēti apstākļi, kas var būt iemesls Latvijas pilsonības atņemšanai.

Valsts sekretārs

Dimitrijs Trofimovs

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Dace Radzeviča, 67219418
dace.radzevica@iem.gov.lv